

at disse unge Folk kom til at faa i det mindste de yngre Børn i Skolerne, altsaa Bogeaftdelingen, i de første Aar, de vare paa Seminariet. Jeg skal indrømme den ærede, sidste Daler, at der kan være noget farligt ved disse Døvelsskoler for Børnene, men det vil ogsaa komme meget an paa, hvordan vedkommende Lærer i Skolen vil tage det. Thi jeg tror egentlig ikke, at Børnene lide nogen Skade af, at Eleverne komme i selve Skolen. Jeg tror ikke, det er der, at den Selvflogskab fremkommer, det var almindelig for de Børn at faa, den tidlige Lust til Kritik, som opkommer hos saadanne Børn, nej, det er snarere ved, at Børnene komme ned paa Seminariet og der i Virkeligheden ere en Slags Prøveklude for Eleverne. Jeg tror, at naar nogle Elever komme i Skolen, bliver det saaledes, at hvor der er en dygtig Skolelærer, vil han virkelig blive Manden og føre Sagerne selv og selv tage de mundtlige Fag, og det har jo ikke saa meget at sige, om man ved de praktiske Fag, Regning, Skrivning eller deslige, faar Hjælp af en Elev eller af selve Læreren. Altsaa i Forslagets Indhold er der en hel Del Forbedringer, om hvilke jeg tror, at hvis de føres ud i Livet, ville de føre til, at Lærerstandens blev mere praktisk uddannet, lige som det vilde give et særligt Vink til de Friseminarier, som under Betingelser, der her ere fremsatte i Loven, fik Anerkendelse, og derved gik ind under nogle af de samme Former, for vel skal det indrømmes, at i de senere Aar have de fri Seminarier givet deres Elever mere eller mindre Anledning til at kunne uddanne sig i praktisk Skolegerning, men det har for en stor Del af dem, som mødte frem til Eksamen, jagtens været Kul. De ville altsaa hverved komme ind under de samme noget fastere Former, og jeg tror, at er der nogen, som er tjent med det, saa er det først og fremmest Friseminarierne, idet de virkelig fik saadanne Former at arbejde under. Altsaa for at faa vore Lærere praktisk uddannede tror jeg nok, vi paa en Del Omraader mulig kunne komme til at gaa imod, hvad vi tidligere have anset for rigtig. Jeg skal senere komme til det. Da man i sin Tid i 1867 gik over fra at lade Eksamen i det hele blive afholdt ved Seminarierne, hvor Lærerne haade vare Eksaminatorer og Censorer med Tilfaldelse af tilfældige nærboende Mænd, Provst og Præst og andre dertil skikkede, kom man til at gøre en stor Uret mod de saakaldte Privatister og Eleverne fra Privatseminarier ved, at de ikke eksamineredes af deres egne Lærere, men af helt fremmede

folk: Her maa noget Sigelighed indføres; nu skal ingen af dem faa deres egne Lærere, nej, nu skulle de faa en fremmed Kommission alle. Jeg tror, at nu kunde man gaa den modsatte Vej, efter som Forholdene nu ere helt anderledes, eftersom vore Friseminarier nu have udviklet sig til det, de have, og især naar de have den samme Eksamenret som Statsseminarierne. Under disse Forhold tror jeg nok, man kunde gaa noget i Modsatning til Bestemmelserne om Eksamenkommissionen af 1867. Der er et Forhold, som Statsseminarier have lidt under, nemlig dette, at de have aldeles ingen Indflydelse paa, hvem af deres Elever, der indstilles sig. Det har jo til Følge, at saa snart der er en Elev — og i den unge Alder kan man jo være mere eller mindre krasbørstig — som føler sig forurettet over en eller anden Smaating, saa løber han straks til et Privatseminarium, være sig nu i første, anden eller tredje Klasse. Jeg tror, at ved et Seminarium bør man kunne fordre med Grund, at der dog skal være en vis Disciplin. Jeg tror slet ikke, der er noget i Vejen for, at vi lære vore unge Mennesker til nogen Disciplin, men den er aldeles forsvunden i Statsseminarierne, idet de ingen Magt have for Tiden over deres Elever, og jeg vil kun sige: Mon Friseminarierne ikke lide af det samme? Jeg har Tro til, at de ville sige: Vi have heller ingen Hold paa vore Elever, saa der maa gøres noget for at faa et vist Hold paa dem. Medens Statsseminarierne ere, hvad jeg vil kalde, i Mandens Tid for Tiden, tror jeg, man kan sige om Privatseminarierne, at de ere noget i Bengens Tid. Vel er der nogle af dem, der besøges af et meget stort Antal Elever, men sikkert er det, at naar de ud af det Kontingent, de faa af deres Elever, skulle holde det store Lærerpersonale, og det skal være lige saa godt som Statsseminariernes, saa maa der være trange Aar paa et saadant Seminarium, og er det det for Forstanderen, saa er det det virkelig ogsaa for Eleverne, for sikkert er det, at Elevernes Offer, naar de gaa paa Friseminarierne, er betydelig større, end naar de gaa paa Statsseminarierne. Jeg tror derfor, man maa kunne afhjælpe det ved den Grundtanke, som ligger heri. — Jeg skal ikke indlade mig paa Enkelthederne i det. Jeg tror, der er flere Ting, der mangle endnu, efter at de ere gaaede igennem det andet Ting. Men en Ting mener jeg, man skal være enig om, og det er, at man saa vidt muligt bliver fri for de saakaldte Privatister. Det er jo Folk, som mange Gange slet ikke have tænkt paa at blive Skolelærere,